

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 510-1923)

Originalt emne

Belysningsvæsen

Belysningsvæsen/Gasværkernes Tjærekompagni

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 15. november 1923](#)
- 2) [Byrådsmødet den 29. november 1923](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 15. november 1923 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 510-1923)

Indbydelse fra De danske Gasværkers Tjærekompagni til Deltagelse i et Møde den 17. November d. A.

Formanden henstillede, at man som sædvanligt valgte Belysningsudvalget som Repræsentanter.

J. Chr. Møller oplyste, at det drejede sig om en Udvidelse af Aktiekapitalen. Der var gjort forskellige Forsøg paa at faa den bedste Vare frem, og man havde ikke altid været lige heldig, men nu mente man at have fundet det rigtige, og Professor Sørensen fra Carlsberg Laboratorium garanterede for Produktet. Man paatænkte nu en Udvidelse af Fabriken, saa der ikke blot lavedes Tarnak, men ogsaa en Olie-tjære, og dertil skulde anskaffes særlige Maskiner, hvorfor en Udvidelse af Aktiekapitalen var nødvendig. Der var næppe nogen Risiko for Kommunen ved at tegne sig for et Beløb. Det Udvalg, som skulde repræsentere

Byraadet ved Mødet, burde maaske have en vis Bemyndigelse til at træffe Afgørelse herom.

Vald. Pedersen kunde tiltræde Borgmesterens Forslag om at vælge Belysningsudvalget som Repræsentanter, men uden Bemyndigelse til at foretage noget endeligt, idet Udvalget maatte komme til Byraadet med eventuelle Forslag. Taleren havde ikke noget Tiltro til hele dette Foretagende i Nyborg; det var stiftet under Højkonjunkturerne af private i Forbindelse med kommunale Myndigheder og havde hidtil langtfra gaaet godt. Der var saa store Passiver i Forhold til Ativerne, at Aktierne omtrent var værdiløse. Taleren vilde derfor absolut modsætte sig, at Aarhus Kommune sætter flere Penge i den Historie. Tilmed maatte man erindre, at efterhaanden som Vejene blev brolagte, blev der ingen Anvendelse for Produktet dertil.

J. Chr. Møller mente dog, det vilde vare en Stund endnu, før man fik alle Veje brolagte. Fabrikens Varer var anbefalet af mange Amtskommuner. som havde købt deraf til Vejene, og ligeledes anbefalede de meget af forskellige Teknikere. Angaaende hvem der ejede Aktierne, saa havde Taleren 1 Aktie paa 500 Kr. og der foruden var der kun en enkelt Mand, som ejede Aktier i Fabriken, ellers var det ene Kommuner.

Vald. Pedersen fastholdt, at hele Historien ikke var meget mere værd end det Skadesløsbrev, som Kommunernes Kulkontor havde i Fabriken, saa man skulde nødig animere nogen til at tegne Aktier i et saadant Foretagende.

H. P. Christensen havde ikke tænkt, man skulde tage nogen Beslutning i nærværende Møde, men afvente, indtil Mødet havde været afholdt. Der kunde selvfølgelig siges noget baade for og imod Projektet. Det var en Krigsforretning, der var stiftet under Højkonjunkturerne, og som nu bagefter havde svært ved at klare sig, saa der skulde en betydelig Afskrivning til, inden den kom til at hvile paa en sund Basis. Men det var en Fordel for Aarhus Kommune at kunne afhænde sin Tjære til Fabriken og faa den ordentligt betalt. Repræsentanterne fra Aarhus havde paa sidste Aarsmøde henstillet at tage under Overvejelse at dele Fabriken, saa der f. Eks. blev en Fabrik i Jylland ogsaa, eventuelt flere mindre, hvorved Fragten vilde blive billigere; men dette Spørgsmaal vilde antagelig blive drøftet paa Mødet. Taleren ønskede, at Byraadet lader sig repræsentere paa Mødet, men uden at der gives nogen Bemyndigelse, saa kunde der eventuelt senere komme Indstilling til Byraadet.

Belysningsudvalget valgtes til at repræsentere Kommunen.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 510-1923)

Spørgsmaalet angaaende forøget Aktietegning i A/S Danske Gasværkers Tjærekompagni.

H. P. Christensen forelagde Sagen. Belysningsvæsenet havde drøftet Sagen uden at tage nogen endelig Silling dertil, men overlod det til Byraadets Afgørelse, hvorvidt man skulde tegne et Aktiebeløb i Tjærekompagniet. Dette var ikke særlig godt stillet i Øjeblikket, men Taleren troede alligevel, at Kommunen kunde have nogen Fordel af at opretholde Fabriken, og vilde derfor foreslaa Byraadet at tegne Aktier for 10000 Kr. Det var dog ikke afgjort, at Fabriken kunde bringes paa Fode dermed. Der skulde ikke udbetales noget, idet Aarhus havde 67000 Kr. etaaende som Garantikapital i Kommunernes Kulkontor, og der var givet Tilsagn om en Udlodning heraf, hvorved Aarhus fik 20000 Kr. udbetalt; deraf skulde saa 10000 Kr. overføres til Tjærekompagniet. Taleren anbefalede Byraadet at tiltræde denne Ordning, saaledes at man tegner et Beløb paa 10000 Kr. i Danske Gasværkers Tjærekompagni.

Formanden syntes, at de kommunale Repræsentanter i Selskabet var omtrent sat ud af Administrationen, idet kun private Aktionærer kunde blive Medlemmer af Bestyrelsen. Dette Forhold burde man søge at faa ændret, for det var ikke tiltalende, at Kommunerne nærmest var en Slags

2. Klasses Medlemmer, og det maatte ogsaa kaldes en meget udemokratisk Form.

H. P. Christensen oplyste, at det i sin Tid blev ordnet saaledes, fordi en privat Mand indskød 100000 Kr. i Foretagendet. Det var rigtigt, at ingen kunde blive Bestyrelsesmedlem uden personlig at tegne mindst 1 Aktie paa 500 Kr., men Repræsentanterne havde vist alle med Undtagelse af Fabrikant Møller ladet Kommunerne overtage disse Aktier. Taleren vilde gerne være med til at rette Forholdet, idet vedkommende Privatmand nu til Dels var traadt ud.

A. Sneum fandt, det var et ejendommeligt Forhold, at man personlig skal tegne Aktier for at blive Medlem af Bestyrelsen; derefter overdrager man Kommunen at tegne Aktierne og sidder saa alligevel i Bestyrelsen.

P. Petersen var klar over, at Fabriken sad daarligt i det. Nu mente man at have fundet en god Fabrikationsvare, men der var for lidt Grundlag at bygge paa. Maaske kunde det lykkes at faa Foretagendet paa Fode igen, men nogen økonomisk Fordel blev det næppe for Kommunen. Paa den anden Side drejede det sig jo ikke om særlig meget, saa Taleren vilde ikke modsætte sig Forslaget.

Formanden bemærkede, at der jo ikke kunde tabes mere end de 10000 Kr.

H. P. Christensens Forslag vedtoges.